

Påskedag 1916

Kære datter !

Tak for kortet og Alfhilds fotografi. Jeg troede straks det var dig selv, men da jeg så ej kunne kende igen dig, læste jeg kortet og så fik jeg jo at se, at det skulle være Alfhild, men jeg kan ej kende hende sådan hun er blevet stor.

Hermed vil jeg i Jesu og Guds navn ønske dig en glad påskefest ikke så som værten giver, men som Gud giver. Nu kommer du jo snart nærmere Mor igen, det er også bedere det. For så hjælper mor med at holde dit tøj i orden. Mor er dog bedst så længe vi få have hende. Thi vokser du fra barnetsår, glem da ej dit fadervor, glem da ej din vugge og ej din moders lykke.

I dag tænker jeg gå i kirke i eftermiddag. Det var jeg også skærtorsdag. Ellers holder jeg mig her hjemme i ensomheden. Jeg tænkte lidt på at rejse med til Masnedsund, men så opgav jeg det igen. Jeg har heller ingen brev fået dernede fra til Påske. Jeg har ikke fået fra andre end dig. I det hele taget ved jeg ingen nyhed at meddele dig, da jeg jo holder mig for mig selv og her kender du jo ingen.

Langfredag skrev jeg brev til Søren til hans fødselsdag den 3. Juni. Det taget jo lang tid før det når frem.

Krist stod op af døde, i Himlen vi ham møde ! Thi Synges lyst og sjæleglad Hans menighed i allen Stad : Ære være gud i det høje ! Mange kærlige Hilsner fra

Far !

Himling Öjer Vallo

d.20/2 1916

Kære datter !

Tak for brevet jeg her har modtaget, deraf ser jeg du er nøjd i din plads, det er da godt, at du fik en god plads, der er jo desværre så mange dårlige. Så er det jo også rart at du har så mange af familie og gode venner, du kan komme sammen med i din fritid.

Det var jo roligt at få brev fra Alfhild, kan du læse og forstå hendes svenske lit,? Men det kan du vel nok.

Ja mor har for længe siden sendt mig det første brev du skrev til hende fra København og som var skrevet med blyant. Det er lidt længe siden jeg har fået brev fra mor, men nu har jeg skrevet til hende i dag, jeg har jo tid nok dertil de dage jeg sidder hjemme og keder mig i ensomhed. Jeg har ellers tænkt på om jeg skulle have en husholderske, men har ikke råd i disse dyre tider. Med handlen går det knap så godt i år, da fisken alt andet jo er så dyr, men jeg er jo ene og får jo nok det jeg behøver. Gud har jo omsorg for alle som tror på ham og søger ham hjælp i Nød, så nok får vi jo det nødvendige her i livet, om også ingen skatter vi forsamler os her på jorden.

Hilse Alfhild og hendes forældre fra mig når du skriver til hende, jeg har ikke glemmt dem og Finland. Jeg tænker ofte på Finland de "Tresan Sjöars land". Det er et herligt land, blot det kan være i fred med Rusland. Jeg tænker tit på de mange år vi har levet der i "Nød og lyst" som Svensken siger. De dejlige sommerdage og lyse nætter og den dejlige naturskønhed. Ja kære Karen, jeg og mor er nu svagt gamle, vi har jo prøvet en del, som du jo nok ved, og ikke altid af det bedste. Nu skal du jo til at stå på egne ben som man siger. Det er ikke altid let for unge uerfarne mennesker, men jeg tror dog du vil klarer dig. Du har dog en forstandig og god mor, som vil give dig gode råd og trøst om modgang skal komme og ellers en Gud og Vor Frelser den allerbedste Trøstermand i vor nød, glem ikke ham som vi mennesker jo er tilbøjelig til at glemme.

Som sagt, det er jo ikke så godt for unge imellem fremmede, men jeg er dog glad for Tante og Ingeborg, de vil nok hjælpe dig på bedste måde. Hils dem alle fra mig og vær selv kærlig hilset mange gange fra din fader.

Chr. Testmann

Himling Öjer Valø

d. 2/3 1919

Kære datter !

Tak for dit brev af 30/1. Jeg ser deraf at du skal have anden plads til maj, så vil jeg ønske du må få en god plads. Lønnen er jo ikke hovedsagen men mere det at det er en god plads, har gode forstandige og kritlige mennesker. Dårligt selskab er jo ikke godt, det gør os jo ikke gode og det skulle vi jo helst blive, bedre end vi er, thi går det ikke fremad går det tilbage og det skulle det jo ikke gerne.

Når du nu får en god plads så får du vel en lille ferie i sommer at komme til Himling Öjer, men hvor skal du få ferie til at komme alle de mange steder du skriver om i dit brev.

Det er jo ikke sådan at rejse meget, det er dyrt nu. Det koster både penge og tid og en tjener eller tjenerinde har jo sjælden ret meget tilovers af hverken tid eller penge. Men den stav man ej kan løfte skal man lade ligge.

Jo tak kære datter, med helsen går det nogenlunde, lidt forkølelse, men ellers alt vel.

Mor er på Rigshospitalet har jeg hørt fra Agnes, til mig har hun ikke skrevet derom. Fra Hornbæk hører jeg heller aldrig. De skriver ikke og jeg heller ikke. Til Agnes og Anders kommer engang imellem. Det er jo så nært ved, og Agnes Vasker mit tøj.

Tillige ses af dit brev, at Martin og Helga tænker at komme hjem til sommer, mon tro de så vil blive hjemme eller rejse tilbage igen ?

Henaf mange rejse bliver man ikke rig. Et gammelt ord siger, at tre gange at rejse er en gang Ilsråd. Jeg ved det passer, Thi vi har jo rejst meget i Danmark, Sverige og Finland.

I dag er det Fastelagsøndag, man ser det af at mange børn her i Narredragt går omkring og synger for at få nogle øre.

Til slut vil jeg så ønske dig alt godt kære Karin og først og sidst at gud må være med dig og du med ham i Jesus navn. I os selv er jo intet at berømme os af, Syndige er vi jo alle.

Hils så Henrik og hans forældre fra Far, ligeledes bedes du hilse andre du skriver til fra mig, men modtag selv de kærligste Hilsener fra din

Fader

Himling Öjer d. 16/3 1919

Kære Karin og Henrik !

I går modtog jeg et stort brev fra Eder. Tak Henrik for bogen, de var en god bog og da jeg jo førend har læst en af hans bøger, er det dobbelt interesse at læse dette. Nu er jeg så endelig landet hos Agnes, kom her fredag aften i hundekulde og snevejr. Jeg tog fra Hospitalet i Torsdags, og var så hos min søster til Fredag aften. Når jeg nu har holdt mig lidt i ro nogle dage, skal jeg så en tur til Masnedsund efter de sidste sager, og så bliver jeg her hos Agnes foreløbig. Hun befinder sig for tiden ret vel, men har nogen tid forud været meget sløj. Christian er her også, men rejser vistnok på Onsdag til Århus og derfra til Fanø. Far var hernede i går at låne hesten, så jeg fik hilset på ham. Han skulle ud med rødspætter om eftermiddagen. Nej jeg fik intet besøg af Else. Er hun i København ? Jeg var hos en instrumenthandler for at ville købt et elektrisk Høreapparat, men de var mig dog for dyre. Dit brev til min søster har jeg læst, du havde altså ikke bestemt dig for nogen plads den dag, har du måske siden fået andre tilbud. Hvorledes går det ellers med helbredet, har du været til læge. Jeg kan dog ikke forstå at du nu kan have en hjertefejl, det har vi dog aldrig tænkt på eller mærket hos dig, men det passer måske heller ikke. De småkager var udmærkede, havde ingen afsmag, vi får nu de sidste i dag til vores eftermiddags kaffe. Kærlig hilsen fra din Moder og tak for bogen.

Hilsener fra Tante, hun kan næsten ikke få tid at skrive. Hun tager måske i sommer tilbage til Fabrikant Hardhausen.

Himling Öjer

d. 6/5 1919

Kære Karin

Hvorledes har du det i din nye plads og hvorledes føler du dig ved at være skilt fra Henrik til daglig? Vi havde brev fra Henrik for et par dage siden, han følte det trist og tomt efter din afrejse, men i er dog ikke så langt fra hinanden, så i kan vel nok en fridag cykle til hinanden og når i kun holder rigtig af hinanden, som jeg er vis på at i gør, så vil skilsmissen kun knytte eder om mulig endnu fastere sammen. Jeg er så glad på dine vegne min pige, at du har fundet en så god kærlig og trofast ven i din tidlige ungdom, du vil derved blive forskånet for megen sorg og fristelser. Jeg er vis at Henrik vil værne om dig, såvidt det er i hans magt, og gjengæld ham med samme følelse, så vil i ved guds hjælp blive lykkelige.

Det var nok en drøj rejse for eder inden i nåede hjem, vi var ærlig talt lidt urolige for hvorledes det var gået eder, da vi så i avisen hvilken trængsel der havde været i Køge, og at flere måtte blive efter. Agnes er nu oppe og i fuldt arbejde, men hun lider meget i sine bryster. Vi har nu fået tapeseret stuen, men alt ligger der ellers i en farlig uorden. Agnes er nu ene om at ordne det hele her, da jeg de sidste 3 dage har måttet holde mig i ro, for benets skyld, det er nemlig atter begyndt at bryde op.

I går fik jeg kast fra Søren, han arbejder endnu på jernbanen i Queensland og er rask og har det godt. Han skriver intet om at han har modtaget vore breve, men han ved dog min adresse hertil, så han må jo have fået dem.

Modtag nu en kærlig hilsen fra os alle tre til dig og Henrik, og sælig fra din moder.

Med håb om at du har en god plads.

Moder.

Hornbæk den 31/8 1919

Kære Karin og Henrik

I aften er jeg ene hjemme, så forstår jeg tiden med af skrive. Tak for jeres brev, og undskyld det har ventet så længe inden jeg fik dette svaret. Her er arbejde og uro hele dagen, og om aftenen er der en masse regnskab at ordne, så skriveriet må gerne vente. Vi er alle raske, også for mit vedkommende, så vidt jeg kan vente. Nu har du Henrik altså bunden dig for vinteren, og så kan jeg jo nok forstå at Karin vil her ind efter også, og det må jer heller ikke blive så vanskeligt at få en plads, der er jo stor pigemangel alle vegne. I skulle vel ikke kende en pige derovre, der kunne have lyst til at tage plads heroppe. Ingeborg ville gerne have en ung pige 16-17-18 à 20 år, løn 40 kr. Jeg kan ikke røre mig noget, maven er bleven så tung, så jeg har svært ved at gå. Det eller den klinik som Ingeborg var på i Kjb. er ikke nogen plads, der går de som elever uden løn, man bestiller ikke andet end at være ved maden. I selve Kjb. vil du vist ikke kunne finde dig tilfreds, men der kan vel nok også blive plads udenfor. Nu kommer de altså hjem fra Amerika, de mente jo først i september med Fredrik VIII. Vi vil nu i morgen ringe ind til kontoret og forhører når skibet ventes ind, jeg vil så tage ind og møde dem ved skibet, bare jeg kan tåle turen. Jeg tåler kun så dårlig at gå. Det tøj du skrev om, kan du nok sende herop. Jeg kan nok få tid at se det. Det er så dyrt at sy det hos fremmede. Det er dog maskinarbejde der går hurtigt. Bare nu Martin og Helga kan finde dem til rette her hjemme i Danmark. Så de ikke skal fortryde at have gjort rejsen hertil. Så får jeg dem dog at se igen. Den lille trives nu her rigtig godt, bare han ser mig, ler og pludrer han så det er en lyst, tror næsten han kender mig bedre end Far og Mor. Jeg har mest med ham at gøre. Der var tale om at han skulle været i kirke som i dag, men det blev intet til. Nu kan Martin og Helga komme til barkedåb, de har lovet at tage en tur herop med det samme de er så nær, inden de fortsætter videre. Gid du nu må få en god plads og dog med en god løn, ikke under 40 kr. og måske 45 à 50 kr. og sørg så for at forlange bestemte fridage, da mange vil udnytte en ung pige over kræfterne: Også helst bestemt arbejdstid.

Kærlig Hilsen fra os alle, og særlig fra mig selv Eder Moder og Svigermoder.

Hornbæk den 13/6 1919

Kære Karin og Henrik !

Hjertlig tak for begge jeres breve, om jeg straks havde sat mig til at besvare dit brev Karin, havde det nok nås medens jeg var oppe, men her var virkelig ingen ende på arbejdet for Ingeborg, så opvaskning og lettere arbejde prøvede jeg jo på at hjælpe lidt med, men det var kun få Dage, så blev jeg atter lagt ned, og forsøgede derved end mere hendes arbejde. Jeg var jo ikke rask da jeg tog fra Agnes, og skønt jeg hvilede mig et par dage på rejsen, må den alligevel have været for anstrengende. Jeg har holdt sengen en 14 dages tid, men i dag er jeg for første gang oppe i min stol, og skønt jeg ikke kan udføre andet end passe den lille, giver det dog Ingeborg lidt mere ro ved sit arbejde. Jeg forbavset ligefrem, over at Ingeborg har klaret sig igennem denne tid. Hun var oppe allerede 6te Dagen efter drengens fødsel, og et par dage senere måtte hun tage det hele på sig igen. Det satte hende skridt tilbage med sin mælk til Barnet, og selv den mælk der var kunne hun dårligt få tid at give ham. Jeg blev også helt forskrækket da jeg fik ham under behandling. Drengen er rask, men det var som tør Pergament, der var strakt over de små knogler. Nu har han begyndt at bedre sig, så man kan dog se ansats til lidt kød under huden. Han ser ellers så opvakt og livlig ud, og kan undertiden smile lidt os. Så må han beholde sit helbred, bliver der med tiden nok en kraftig dreng af ham. Viggo er lige ivrig til at forkæle drengen. Som Asta er med Martin. Her må han være en rigtig Knafar. Han er nu 4 måneder gl. Det Kniber med at få kradset et brev sammen, jeg blive så hurtigt træt, og dog har jeg så meget at skrive om, synes jeg, men det må vente.

Den 15/6

Så må jeg nu prøve at fortsætte. I kan vist ikke forstå at det værer slig Tid, inden i hører herfra, men når i nu kender grunden holder i mig nok undskyldt. Det var kedeligt du ikke kom et par dage før til Agnes, så kunne vi truffen hinanden, og jeg af min Post kunne også have haft godt af ro nogle få dage længere, men jeg var også urolig for Ingeborg. Her er et værre uro, men det er jo det forretningen fører med sig, og her er stadig rykind af kunder, så her sælges ikke så lidt. Den ene medhjælper, har næsten Dagen fuldt besat med at ekspedere. Viggo kører hver dag ud med hest og vogn og forhandler al slags have sager, undertiden kan han også have en glimrende fortjeneste, særlig når det går med tomater à 160 pr. stk. eller agurker à 15 à 100 pr. stk. Her er jo også daglig 3 Russere der så arbejder i haven, ved det grovere arbejde, de får kosten og 350 om Dagen, så det er jo billig arbejdskraft i forhold til hvad dagslønnen ellers er, så er her en ung Svensker som elev, og iblandt to betalende Russere, det er nogen der arbejder for en anden mand, men får deres kost her. Her er ellers så pæn i haven i år, jeg har jo ikke set den i fjor, men Ingeborg siger her er ingen sammenligning, og i år er den virkelig pæn. Var du nede og hilse på Fader, var han rask ? Mon vi kan vente dem hjem fra Amerika i efteråret ? Du søger altså anden plads i nov., hvis nu Henrik tager noget herovre, kunne du så ikke have lyst til at komme her over ad også, ellers får vi dig vel ikke at se. Lønnen er 35 à 40 kr. her oppe, men måske er den lige høj der, og hvis ikke I kan være nogenlunde i hinandens nærhed, tror jeg næppe en højere løn vil friste. Jeg vil ønske for Eder begge at i må få fat i noget i synes om, men måske bliver Henrik hjemme.

Moder

Himling Öjer d.

Kære Karin og Henrik !

Tak for Jert sidste Brev og kast, som Henrik har skrevet. Det var en uventet underretning at få fra Jer, at Du sådan er bleven syg Kære Barn, vil dog nu håbe du bliver plejet så godt at du snart må indtræde bedring. Vi talte om i Torsdags at du nu måske var på Rejse til Vordborg, men var noget urolig for hvorledes det i så fald ville gå med at pleje hånden, så det beroligede os lidt at vide Dig på Sygehuset, der er dog daglig pleje og lægetilsyn. Ja gid det må gå fremad med Helbredelsen, men tror du så at kunne overtage den plads igen når du kommer ud, ellers må du jo prøve at få din ferie, eller måske en anden plads. Jeg tager op til Ingeborg så snart jeg kan blive færdig her, eller rettere, de andre kan blive færdige med roer og Hø. Ingeborg kan ingen pige få og selv kan hun ikke vedblive at udføre alt det arbejde, der er jo en 13 à 14 personer på kost hver Dag, og kommer ikke alle til ens Tid, så det er opvaskning næsten hele Dagen, og hun kan ikke mere være så rask. Jeg ved ikke om jeg har meddelt dig at de ventes små i efteråret. Og her kunne der også hårdt trænge til at jeg blev. Her er meget arbejde hvor Agnes ikke så godt kan have Morten hos sig, og han begyndte at fordre pasning og vil være i Hænder Ellers en dejlig Dreng. Jeg tror også han kender forskel på os og ved når der er moderen der kommer. Nu ligger han her udenfor og sover i sin vogn, der vil han hellere være end i sin lille seng - Mange Tak Henrik fordi Du er så flink til at skrive og til at se til Karin, det opmuntrer hende dog. Nu

Din Moder

Håber du har modtaget mit brev med Helgas indlagt.

Himling Öjer

9 oktober 1921

Kære datter og Svingersøn !

Tak for brevet som jeg modtog for en tid siden, hvoraf jeg ser at det står vel til hos Eder, ligeså er det hos mig. Jeg e gud ske lov frisk og rask såsom jeg plejer. Jeg har haft en lille operation nu i sommer, men har ikke lagt en dag i sengen i de snart 7 år jeg har boet her. Operationen kostet 25 kr. Jeg er jo ej i nogen sygekasse, så måtte jeg give 5 kr. så det bliver 30 kr., men nu er jeg også helt rask igen.

Fra Amerika er der dårlige efterretninger. Martin er så ked af den plads, så han nu havde i sinde at rejse til Danmark igen, men det syntes Helga ikke om. Det kan man ej fortænke hende i, sådan at skulle rejse pengene op, frem og tilbage, så skulle hellere bleven her den gang de var her. Fra Søren fik Agnes brev for en tid siden, men som vanlig nogle få linjer, at han har det godt og håber det samme for dem og med Lykønskelse med giftermål, nu de har været gift i flere år og èn Hilsen til mig, derimod ikke et ord angående hele den øvrige familie, bare så meget, at for en tid siden havde skrevet til Ingeborg om at sende hans Dåbsattest og konfirmationsbrev, men da han ingen fik, skrev han til Agnes om samme sag, og hun har nu afsendt det til ham. Heller ikke skrev han et ord om Mor, enten hun var levende eller død. Hvad han skal bruge papirerne nævnte han ikke heller. Vi tænkte, kan ske han skal giftes, men ingenting ved vi.

Agnes har så afsendt papirerne efter den adresse han skrev, så vi håber han fik dem.

Mor havde jo givet Agnes Sørens papirer, at opbevarelse til han fik brug for dem. Ja hun var omtænksom den Kære Mor, endda hun var syg og lidende. Af dit brev Karin ser jeg, at Ingeborg var kommen hjem igen, men da hun ikke har skrevet til mig har jeg opsat rejsen.

Tak for tilbud om at besøge Eder, det vil jeg gerne.

Mange Kærlige Hilsner fra

Fader
